

„LASSEX”

BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN

Bevordert
deugdelijke las

N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK

VLAARDINGEN
Telefoon 3692

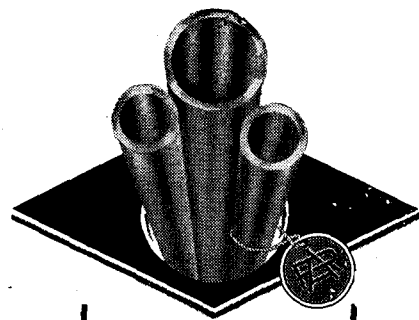
13e Jaargang No. 4

april 1961

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

NAADLOZE
STALEN
BUIZEN

N.V. Rijnstaal
v/h J. W. OONK & CO.

ARNHEM

Tel. 24941/45 Postbus 42

Communistische filosoof op zoek naar „de mens”

De jongste Russische (communistische) successen op het terrein van de ruimtevaart zijn onmiskenbaar. Zij hebben terecht in de gehele wereld diepe indruk gemaakt.

Het zij dan ook verre van ons, de betekenis ervan te verkleinen, al menen we in dit verband toch niet voorbij te mogen gaan aan de woorden van de Amsterdamse hoogleraar prof. mr. Van den Bergh, die er op wijst, dat de jongste Russische resultaten op het gebied van de ruimtevaart in feite niets met *werkelijke ruimtevaart* hebben te maken, omdat men er in de wereld (nog) niet in is geslaagd een interplanetair verkeer tot stand te brengen. Nog steeds is het niet mogelijk op de maan te landen, laat staan er te verblijven. Dit is ook niet het geval met betrekking tot de verschillende ons omringende planeten. Het blijft dus de vraag of de wereld in dit opzicht veel met de Russische successen is opgeshoten. Niettemin blijft het een wonderbaarlijke prestatie, die respect afdwingt. Dat Rusland niet zal nalaten met deze successen de nodige politieke propaganda te bedrijven is eveneens zeker.

* * *

Doch hierover wilden wij het echter ditmaal niet hebben. Onze aandacht werd n.l. getrokken door een bericht van het A.P. uit Warschau, dat wij, wat zijn betekenis betreft, zeker gelijk zouden willen stellen aan de Russische ruimtevaart-successen.

Volgens genoemd persbericht heeft Adam Schaff, leraar in de marxistische dogmatiek van de Poolse communistische partij, in het openbaar de waarschuwing laten horen, dat „het communisme bezig is de strijd om het bezit van de geest van de mens te verliezen, tenzij de communistische filosofie zich gaat verdiepen in de mens en diens bestemming”.

Schaff pleit voor een radicale omwenteling in de traditionele marxistische denkleer en verwijt de communistische filosofen, dat zij de vragen, die betrekking hebben op „de betekenis van het leven” verwaarlozen.

Het alarm van Schaff heeft des te meer

opshudding verwekt — en is daarom ten volle ook onze aandacht waard — omdat hij een communist is van de oude, harde, Stalinistische stijl.

Destijds, toen Stalin nog leefde, is hij steeds een overtuigd aanhanger geweest van diens absolutisme.

Ook toen in het najaar van 1956 in Polen en in Hongarije opstanden uitbraken, hield Schaff het er voor, dat het „liberale” communisme van Chroestsjev fout was.

* * *

En forum, waarop jonge studenten vragen stelden, die hij — Schaff — beantwoordde, is de gelegenheid geweest, waarbij de partij-leraar de ontdekking deed van het „verwaarloosde terrein”: de mens en zijn bestemming.

„Ik heb toen voor het eerst beseft, hoe belangrijk het is op deze kwestie een antwoord te geven”, schrijft hij. „Toen een van de aanwezigen mij plotseling zei: „Maakt u zich alstublieft niet kwaad maar zoudt u zo goed willen zijn en uit uw eigen levenservaring willen verklaren welke zin het leven heeft”, was mijn eerste reactie, aldus Schaff, een ongeduldig schouderophalen.

Ik beschouwde het als een misplaatste poging om de spreker — mij — onaangenaam te zijn. Maar toen ik de vragensteller aankeek en de andere, honderden jonge mensen mij bleven aanstaren, drong het onmiddellijk tot mij door: dit is een serieus bedoelde vraag.

* * *

Filosoof Schaff wijst dan op de tekortkoming in de marxistische levensleer inzake de mens, die in de communistische maatschappij slechts een onderdeel is, waarop bepaalde sociale wetmatigheden worden toegepast.

Maar „zolang er mensen sterven en bang zijn om te sterven, dierbaren verliezen en bang zijn om die te verliezen, in hun lichaam en hun geest pijn lijden. . . . zolang zullen zij niet alleen een verklaring eisen voor de verschillende vormen van maatschappelijk leven, maar ze willen ook nog hun eigen moeilijkheden kunnen begrijpen en willen weten hoe zij moeten handelen”, schrijft Schaff nu.

Het marxisme moet, volgens hem, onmiddellijk deze problemen opnemen.

* * *

De lezer zal het met ons eens zijn, dat deze verklaring van de communistische filosoof bijzonder belangwekkend is. Zij tast de communistische leer in het hart aan en stelt een poging in het werk de mens in zijn geestelijke uitingen centraal te stellen.

Natuurlijk staat Schaff hier als een eenling, althans voor zo ver hij de moed heeft in het openbaar van een afwijkende mening te getuigen. Waarop deze vrijmoedigheid hem is komen te staan vermeldt het A.P. helaas niet. Maar zij vormt een hoopvol teken aan de wand. Even hoopvol als de belangstelling, die de honderden jeugdige studenten toonden, die zich onder zijn gehoor bevonden.

Het is een bewijs, dat het communisme op den duur niet straffeloos de mens als geestelijke factor zal kunnen negeren.

Niemand kan ons overigens wijsmaken, dat dit zo belangrijke probleem niet zou leven in de hoofden en de harten van de vele miljoenen, die gedwongen zijn onder het communistische regiem te leven.

Schaff heeft de moed gehad het vraagstuk in het openbaar aan de orde te stellen. Het gaat hier om een heel, heel klein lichtpuntje, dat door het ijzeren gordijn zichtbaar is. De betekenis ervan mogen wij zeker niet overschatten.

Maar anderzijds blijkt er opnieuw uit, dat de menselijke geest niet bij voortduring kan worden geknecht.

In Schaff's woorden tintelt iets van een liberale levensovertuiging, die er ons in kan sterken, dat wij in de westerse wereld op de goede weg zijn. In die mate zelfs, dat er in het Oosten misschien na vele jaren en na veel strijd, zich een andere geestesgesteldheid ten aanzien van de mens gaat ontwikkelen.

Die weg zal nog heel lang en zwaar zijn. Het is evenwel een verdienste van Schaff, dat hij ons optimisme te dien aanzien slechts heeft kunnen verstevigen.

De Poolse communistische partij-leraar heeft de mens „ontdekt”.

Een feit van betekenis, dat wij onze lezers niet wilden onthouden.

G. S.

J.O.V.D. organiseerde te Rijswijk een week-end over de kinderbijslag

P.v.d.A. liet gedeeltelijk verstek gaan

Op 8 april waren een aantal JOVD-ers verzameld in het jeugdcentrum „Overvoorde” te Rijswijk ter bespreking van het kinderbijslagvraagstuk.

De KVP had haar medewerking gerealiseerd door een prominente inleider ter beschikking te stellen: drs. De Hey, secretaris van de sociale commissie van de Katholieke Boeren- en Tuindersbond en lid van de S.E.R.

Met de PvdA was deze maal niets te bereiken. Te elfder ure slaagde men er „à titre privé” in de socialistische heer E. Berg, voormalig lid van het Haagse Jongerenparlement een min of meer persoonlijk standpunt te doen ontvouwen.

Zoals kon worden verwacht, hield de visie van de heer De Hey voor ons geen nieuwe standpunten in. Hij verdedigde de rechtsgrond van de voorgestelde A.K.W. met de stelling, dat de huidige inkomensverdeling geen rekening houdt met het fundamentele recht op de vorming van een gezin.

Omdat de economie evenmin rekening houdt met een boven de middelmaat liggend kindertal, dient derhalve een correctie te worden toegepast in de vorm van een herverdeling van het nationale inkomen. Hij noemde de vigerende Noodwet voor de kleine zelfstandigen een vorm van „armenzorg”, waaraan ten spoedigste een einde dient te worden gemaakt.

De heer De Hey verdedigde voorts met klem de „sociale verzekeringsgedachte”, welke aan de A.K.W. ten grondslag ligt. Een herverdeling van de inkomens kan n.l. heel goed gepaard gaan met een financiering door premieheffing, zonder dat gezegd wordt, dat men zich voor een „risico” verzekert. Het principe houdt in, dat een overdracht van gelden wordt verkregen van gezinnen met geen of weinig kinderen naar de gezinnen met veel kinderen. De hieraan door de regering verbonden „solidariteitsgedachte” kon de spreker dan ook ten volle onderschrijven.

Het klonk daarom wel enigszins paradoxaal, dat hij er ook de persoonlijke verantwoordelijkheid en de individuele vrijheid ter bepaling van de gezinsomvang bijsleepte; een hierop gerente vraag, waarom dan sedert jaren het beruchte artikel 451, ter W.v.S. niet kan worden geschrapt, werd bij de beantwoording logischerwijze door de heer De Hey met een overmaat van omhaal van woorden nogal kinderachtig omzeild.

De vraag van welk kind af bijslag moet worden verleend, vond de inleider opportunistisch. Uit een oogpunt van solidariteit vond hij het echter wel aanvaardbaar, als de zelfstandigen eveneens voor de eerste 2 kinderen bijslag zullen ontvangen. De instelling van een inkomensgrens wees hij af.

Van een ander gehalte was de visie van de heer Berg. Hij wees het beginsel van de sociale verzekering af, juist omdat het hier gaat om een herverdeling van de inkomens. Men betaalt nu eenmaal geen premie om de „productie” van andermans kinderen te financieren!

Wel onderschreef hij de plicht van de gemeenschap om bij te dragen in de kosten van opvoeding, vorming en opleiding van kinderen van gezinnen, die hiertoe niet ten volle in staat zijn op grond van het feit, dat hun kindertal financiële beperkingen met zich brengt.

De heer Berg onderschreef daarmee in principe een algemene kinderbijslagvoorziening, ongeacht de technisch-financiële vorm daarvan. In dit verband wees hij op meerde-

re mogelijkheden en toonde zich geporteerd voor lage prijzen van de primaire levensmiddelen, uiteraard gepaard gaande met een intensiever subsidiebeleid van de regering en voor kosteloos onderwijs ook aan hoge scholen en universiteiten.

Tegenover een belastingverlaging en afzwakking van de huidige progressie t.a.v. de „middengroepen”, propageerde hij een verhoging van de successierechten en van de vermogenswinstbelasting.

Ook de heer Berg voelde wel voor het recht op bijslag ten behoeve van de eerste 2 kinderen van zelfstandigen.

Na de inleidingen ontstond zich een geanimeerde discussie, die zich echter meerdere malen dreigde te verliezen in weinig terzake doende detailleringen van technisch-administratieve aard.

De volgende middag, 9 april, onderwierpen de aanwezigen de gepubli-

ceerde uitgangspunten van de Commissie aan een kritisch onderzoek.

Enkele waardevolle suggesties kwamen ter tafel, waarmede de Commissie terdege rekening zal houden bij het opstellen van de concept-resolutie.

Onze voorzitter, Evert Hoven, meende te mogen terugzien op een vruchtbaar en gedegen week-end en sloot de bijeenkomst met het vertrouwen uit te spreken, dat het congres te Arnhem aanstonds een doorwrochte resolutie zal aannemen, middels welke onze onafhankelijke, liberale beginselen in de openbaarheid zullen kunnen schitteren.

F. L. M.

Kinderbijslag en bevolkingsgroei

Met demografisch aspect dient ter dege rekening te worden gehouden

Bij de behandeling van het kinderbijslagvraagstuk in De Driemaster van maart 1961, wordt het demografisch aspect van de kinderbijslag buiten beschouwing gelaten op grond van de overweging, dat niet bewezen is, dat gezinsuitbreiding in ons land door de kinderbijslag zou worden gestimuleerd.

In Frankrijk wordt dit verband wel degelijk door officiële instanties toegegeven, en ook met feiten gestaafd.¹⁾

Dat de kinderbijslag bij ons daarom geen demografisch effect zou hebben, is daarom al zeer onwaarschijnlijk, er zijn echter ook voor Nederland sterke aanwijzingen, dat een dergelijk demografisch effect wel degelijk bestaat.

Laten wij eens de periode 1930-1939 vergelijken met de periode 1950-1959. (De abnormale omstandigheden gedurende de oorlog en de jaren vlak na de oorlog laten we met opzet buiten beschouwing).

Wanneer we de geboortecijfers per duizend inwoners van beide perioden vergelijken, zien we slechts een geringe stijging van 20,7 tot 21,6 0/00. Deze cijfers geven echter een onzuiver beeld, omdat zij geen rekening houden met de verandering in de leeftijdsopbouw van de bevolking.

Een veel betere aanwijzing voor de bevolkingsontwikkeling geeft de z.g. „netto-vervangingsfactor”.²⁾ Deze steeg in de beschouwde perioden van 1,18 tot 1,42, dus met ruim 20%! Gaan wij de oorzaken na van deze enorme stijging, dan blijkt, dat het aantal levend geboren per 1000 vrouwen van 20 tot 44 jaar gestegen is van 88,2 per jaar in de periode 1930-1939 tot 102,7 in de periode van 1950 tot 1959.

Het is deze stijging van het aantal levend geboren per 1000 vrouwen van 20-44 jaar, die het meest tot de toeneming van de nettovervangingsfactor heeft bijgedragen.

De geboortestijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoogde huwelijksluiting. Zo steeg het percentage gehuwde vrouwen in de betreffende perioden van 38,1 tot 44,6%! Men huwt tegenwoordig jonger en daardoor is het percentage gehuwde vrouwen hoger.

Waarom huwt men tegenwoordig jonger? Zonder twijfel voor een belangrijk deel omdat de sociaal-economische omstandigheden voor de massa dermate verbeterd zijn, dat eerder tot gezinsvorming kan worden overgegaan dan vroeger.

Het is het hele complex van maatregelen tot verhoging van de sociale

zekerheid, waartoe ook de kinderbijslag behoort, dat dit heeft bewerkstelligd.

Welk aandeel de kinderbijslag in het totaal van sociale maatregelen, dat tot de verhoogde huwelijksluiting heeft geleid, inneemt, is natuurlijk moeilijk uit te maken.

Dat onder het complex van sociaal-economische factoren, dat tot de verhoogde huwelijksluiting heeft geleid de kinderbijslag zou moeten worden uitgezonderd lijkt mij toch wel heel onwaarschijnlijk.

De bewijslast drukt hier op degenen, die menen, dat de kinderbijslag van geen demografische invloed is. Zolang zij in gebreke blijven dit aan te tonen, moet deze invloed op bovenstaande gronden worden aangenomen.

R. VAN HASSELT

¹⁾ De betekenis van de KINDERBIJSLAG en haar invloed op de BEVOLKINGSAANWAS, Uitgave van de Stichting Bevolkingsbeleid, v. Heemstralaan 35, Baarn.

²⁾ De nettovervangingsfactor is een getal, dat de tendens van de toekomstige bevolkingsgroei aangeeft. Is dit getal groter dan één dan zal de bevolking toenemen, is het kleiner dan één dan zal ze afnemen.

Liberaal is vooruitstrevend

Vraagt vrijblijvend proefnummers

Het liberalisme is geen dogma, doch een beginsel, dat geestelijke vrijheid waarborgt en geen belemmering is voor een gezonde evolutie. Daarom is het wezen van de in 1844 geboren NRC, die uit liberale beginselen wordt geredigeerd, jong en vooruitstrevend. Daarom is de NRC het dagelijkse voorlichtingsorgaan voor de J.O.V.D-er, die in onafhankelijkheid zijn mening wil vormen.

POSTBUS 824 - ROTTERDAM - TELEFOON : 111.000

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

MARGINALIA

Gagarin (I)

De Russen zijn er in geslaagd het eerst een mens een ruimtevaart te laten maken. Een ongekend knappe prestatie, waar we op deze plaats niet verder op zullen ingaan.

Wat ons opviel waren de woorden, die de eerste ruimtevaarder bij zijn terugkomst sprak: „Wilt U de partij, de regering en Nikita Chroestsjew op de hoogte stellen van mijn geslaagde terugkomst”.

De partij is inderdaad het belangrijkste in de Sovjet-Unie. De Partij is er in geslaagd om in veertig jaar Rusland tot één van de twee machtigste staten ter wereld te maken. En zelfs in technisch vernuft de Amerikanen voorbij te streven.

Het laatste succes van de Russen zal volledig in de koude oorlog worden uitgebuit. Wij kunnen loyaal zijn en het succes de Russen gunnen, maar het zijn uiteindelijk onze vijanden.

Het was dan ook geen wonder, dat er in de Amerikaanse Senaat harde woorden werden gesproken. Eén senator stelde voor het ruimte-onderzoek op oorlogsbasis te brengen; dit zou een versnelling teweeg kunnen brengen.

Dit zou geen luxe zijn. We zijn tenslotte in een koude oorlog gewikkeld. Hoe groot de wetenschappelijke prestatie van de Russen ook is, ze dient allereerst als politiek strijdmiddel.

Gagarin (II)

Dat Yuri Gagarin een goed partijman is zal niemand meer ontkennen na zijn opmerking: „Mijn toetreding tot de communistische partij was de belangrijkste en gelukkigste gebeurtenis in mijn leven voordat ik de tocht door de ruimte maakte.

Hij vertrouwde echter wel wat te veel op de partij toen hij zei: „Tijdens mijn ruimtevlucht was ik ervan overtuigd, dat de partij en de regering voortdurend gereed stonden mij te helpen als ik in moeilijkheden zou komen”. Veel meer dan schietgebedjes, denken we, had die hulp niet kunnen zijn, beste Yuri....

Powers

Vlak voor de topconferentie in Parijs vorig jaar werd een U-2-spionagevliegtuig „door de Russen naar beneden gehaald”. De piloot was niet gedood, noch gewond. Chroestsjew gebruikte de spionagevlucht als argument om de topconferentie te laten mislukken.

Er werd een proces tegen Powers gehouden. Hij werd tot

tien jaar gevangenisstraf veroordeeld. Een zeer lage straf voor een spion. Nauwelijks een half jaar na de veroordeling zal Powers nu vrij komen en geeft hij te kennen in de Sovjet-Unie te willen blijven wonen en zijn vrouw en kinderen te laten overkomen uit de V.S.

Voor ons is het altijd een bijzondere merkwaardige samenloop van omstandigheden geweest, dat juist vlak voor de topconferentie een U-2-vliegtuig „door de Russen werd neergehaald”, dat Powers het overleefde, hij geen zelfmoord volgens zijn instructie pleegde en zo'n lage straf opliep. Met deze directe vrijlating wordt het spelletje wel erg openlijk gespeeld.

Zou bij alle vermoedens, die er over de U-2-vlucht zijn gedaan, misschien deze kunnen worden toegevoegd: heeft de heer Powers wellicht zijn toestel vrijwillig in handen van de Russen gespeeld op een voor hen zo nuttig mogelijk ogenblik?

Schmidt (I)

De Nederlander H. Schmidt, die jarenlang een speeldbal was van Soekarno en onschuldig van de ene naar de andere gevangenis werd gebracht, heeft een boek geschreven. Het heet „In de greep van Soekarno” en is uitgegeven bij A. W. Sijthof, Leiden (prijs f 9.90).

Als het vreselijke leed, dat de heer Schmidt in Indonesië is aangedaan, hem niet was overkomen had hij waarschijnlijk nooit een boek geschreven. Dat hij het nu wel gedaan heeft is begrijpelijk. Men leest het als een spannende avonturenroman. Maar het is helaas geen verzinsel, maar waar gebeurt. Het tart werkelijk alle verbeeldingskracht.

Het laat ons zien hoe de heer Schmidt volkomen ten onrechte werd gearresteerd, hoe tientallen getuigen werden omgekocht door de „officier van justitie”. Hoe ze hem bij een geënceneerde ontvluchtigingspoging wilden neerschieten. Kortom het maakt duidelijk, dat er geen draadje recht meer in Indonesië te vinden is.

Het is goed dit boek te lezen, omdat wij uit de krantenverslagen, die wij indertijd van de processen Jungschläger en Schmidt hebben gelezen beslist geen totaalbeeld van de rechtsverkrachting in Indonesië hebben gekregen. De heer Jungschläger is jammerlijk omgekomen. De heer Schmidt is aan de klauwen van Soekarno ontkomen en heeft voor het nageslacht kunnen vastleggen wat in het Indonesië van nu recht is.

Schmidt (II)

Het boek maakt ons wel duidelijk, dat als Schmidt gewild had, hij zich had kunnen ontvluchten. Hij heeft dit niet gedaan, omdat hij dan de Nederlandse naam in diskrediet zou hebben gebracht. Als men leest wat de heer Schmidt heeft moeten doorstaan, getuigt dit van grote morele moed.

Hoewel Schmidt geen directe aanval op de toenmalige Nederlandse regering doet of op het Nederlandse Hoge Commissariaat in Indonesië, kunnen we uit enkele passages uit het boek wel opmaken, dat hij echt van de Nederlandse regering wel wat meer steun had mogen ontvangen.

Schmidt (III)

De heer Schmidt geeft twee voorbeelden, waaruit blijkt, dat het Hoge Commissariaat soms „vreemde dingen” deed.

„In Bandung had ik negen maanden samengewoond met twee Nederlanders, de heren Leebeek en Hartog. De eerste was al voor mijn arrestatie gepatriëerd, maar de laatste bevond zich nog in Indonesië en zou in staat zijn belangrijke ontlastende verklaringen over mijn handel en wandel in Bandung af te leggen. Herhaaldelijk drong ik er bij de Nederlandse consul op aan dat Hartog, die op het punt stond naar Nederland te vertrekken, verzocht werd ten overstaan van de Indonesische justitiële autoriteiten een beëdigde verklaring af te leggen. Maar dit is niet gebeurd. Eén van mijn beste getuigen vertrok uit Indonesië zonder dat hij mij had kunnen helpen. Men zal zich kunnen voorstellen, dat zo iets mij wanhopig maakte.”

„Het tweede geval betrof een Nederlandse slager, de heer Tim, die zich vrijwillig bij het Hoge Commissariaat had aangemeld als getuige à décharge, omdat hij kon bewijzen, dat ik op de datum dat ik van een overval beschuldigd werd, bij hem in de winkel was geweest. Hij wilde dit graag onder ede bevestigen, maar het Hoge Commissariaat gaf hem de raad zich maar niet met mijn zaak te bemoeien. Wat moest ik daarvan denken?”

Schmidt (IV)

De heer Schmidt schrijft voorts: „Zo vertelde mevrouw Bouman mij, dat zij eens op een receptie een vooraanstaand Nederlands zakenman uit Medan ontmoette, die haar onomwonden zei, dat het beter was om Jungschläger en mij maar te laten hangen voor de belangen van de Nederlandse handel. Door al dat rumoer, dat

gemaakt werd in verband met het onrecht, dat ons werd aangedaan, werd de sfeer maar vertroebeld..... Uiteindelijk stonden er vele miljoenen op het spel en wat maakten dan een paar mensenlevens uit?

Ik weet nu wel, dat niet alle zakenlieden in Indonesië er zo over dachten, maar toch.... In de omstandigheden waarin ik toen verkeerde, kreeg ik uit zulke berichten en ook uit uitlatingen van de consulaire vertegenwoordiger, het idee, dat wij, Nederlandse arrestanten, volkomen alleen stonden. Ik vreesde, dat de Nederlandse regering de publiciteit in ons voordeel eerder tegenwerkte dan bevorderde.”

Schmidt (V)

Toen het vonnis levenslang over Schmidt was geveld, vroegen buitenlandse journalisten aan de heer Schaap, voorlichtingsambtenaar van de Nederlandse vertegenwoordiging, wat hij van het proces dacht.

„Tot mijn ontsteltenis antwoordde hij”, schrijft de heer Schmidt, „dat het een 'fair trial' was geweest.... Deze uitspraak werd nog later in de Indonesische pers geciteerd als bewijs, dat zelfs de Nederlandse regeringsvertegenwoordigers hadden moeten toegeven, dat in Indonesië onpartijdig recht werd gesproken.”

Over schaapectigheden gesproken.....

Dokter

Als U binnenkort een dokter moet raadplegen, moet U hem behalve Uw keelpijn of buikklasten ook Uw salaris meedelen. Al naar U verdient worden de tarieven toegepast.

Wij vinden dit ronduit een belachelijke zaak. Zeker, dat dit initiatief uitgaat van artsen.

Enfin, het zal nu niet lang meer duren of de groenteboer, de melkboer, de bakker en de kruidenier zullen in een tarievenboekje naar aanleiding van Uw salaris nakijken wat de bloemkool, de fles melk, het „hele wit” en de bruine bonen U kosten!

F. A. HOOGENDIJK

In verband met gebrek aan plaatsruimte moesten enkele verslagen van afdelingsvergaderingen blijven overstaan.

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 0-1804-2657

Afgang: Marx est mort, vive Marx!

De partijkameraden zijn weer bijeen geweest; hun leiders hebben stoom afgeblazen.

De strijdliederen zijn weer ten gehore gebracht; de rode vaandels hingen droef en stil omlaag als brachten zij een laatste hulde aan de afgang van het socialisme. Want een afgang wàs het!

Wie dacht, dat er op grond van het vernieuwde beginselprogramma van de PvdA constructieve zaken zouden worden opgediend, is bedrogen uitgekomen. Het conservatisme en de vermolming hebben zich daarentegen uitbundig gemanifesteerd toen de eminente rode oppositieleider uit de Tweede Kamer de hem resterende kreupele, hier en daar wat opgepoetste marxistische paarden van stal haalde, in de verwachting de aanwezige kameraden tot vervoering te kunnen brengen met enige nummertjes politiek dressuur in zijn verburgerlijkte circus.

Hoe akelig is de voorstelling verlopen! Zelfs het collectief georganiseerde applaus klopte soms niet geheel met de timing van 's heren Burgers tiraden.

Zeker, de eisen waren er, en ze logen er ook niet om.

Voor de vierde deed ons — even maar — verbleken, waarna wij ons onmiddellijk met gevoelens van de grootste deernis afvroegen of de heer Hofstra daar wel onbekommerd zijn nachtrust mee zou hebben doorgebracht.

De heer Burger eiste n.l. kort en krachtig een forse verhoging van de vermogensbelastingen, om zodoende de bezitsspreiding te bevorderen en de minder draagkrachtigen te laten delen in de welvaartskoek. Het is weer het oude liedje: stelen van de rijken, om de grote filantroop te kunnen uithangen tegenover de armen.

Wij dachten, dat de heer Burger ietwat wijzer zou zijn geworden na zijn afgelopen oppositieperiode. Hij had nota bene onlangs nog kunnen beluisteren, dat N.V.V.-voorzitter Roemers de uitwerking van de gedifferentieerde loonvorming after all niet al te beroerd vond.

Maar neen, de heer Burger hield de verzamelde kameraden een gans andere visie voor.

Dat de oppositie-pil hard bezig is het socialisme in een aangenaam hoog tempo „van de wieg naar het graf” te dokteren liet de heer Burger op de bekende, tactische wijze eveneens blijken. Het gelonk naar de KVP in verband met een mogelijke kinderbijslagcrisis, waardoor wellicht weer een rooms-rode basis zou kunnen ontstaan, sprak boekdelen. Gesteld echter, dat die crisis zou ontstaan, dan geloven wij dat daarmee gepaard gaande vervroegde verkiezingen alleen de VVD in de kaart zouden kunnen spelen.

Geleide cultuurvorming

De nieuw gekozen partijvoorzitter Suurhoff probeerde het over een andere boeg te gooien. Het leek alsof deze voormalige vakbondsstrijder thans is uitgestreden op het gebied

van de materiële welvaart van zijn rode schapen.

De geestelijke welvaart en het bijbrengen van „de cultuur” schijnen nu plotseling hoognodig te moeten worden gepropageerd. Wanneer de heer Suurhoff er bijvoorbeeld in zou slagen om zijn rode omroepvereniging op een hoger cultureel plan te brengen, dan zouden wij daar uiteraard geen enkel bezwaar tegen hebben.

Zolang echter de PvdA zich stelselmatig blijft verzetten tegen elke constructieve poging om tot een nationale omroep met verantwoorde programma's te komen en zolang zij gespeend blijft van een waarlijk progressieve werkelijkheidszin ten aanzien van de commerciële televisie — los van welke politieke partij dan ook — staan wij vooralsnog uitermate sceptisch tegenover een socialistische cultuurvorming.

Negativisme

Het is toch waarlijk wel bedroevend te achten, dat het linkse negativisme steeds weer de boventoon kan voeren in de PvdA.

Blijkbaar slaat dit bij de kiezers en bij de partijleden nog altijd 't meest aan. Hetgeen overigens niet pleit voor de geestelijke rijpheid en evenwichtigheid van een belangrijk deel van ons volk. Pogingen om te trachten tot een basis voor constructieve samenwerking en een grotere politieke eenheid te komen worden zodoende bij voorbaat welhaast onmogelijk gemaakt.

Anderzijds mag het misschien verheugend worden genoemd, dat het Nederlandse socialisme op deze wijze bezig is de kraaienmars te blazen. Het bewijs daarmede, dat het liberalisme toekomst heeft, een toekomst, die gevormd zal moeten worden door de jongeren van heden. Het is daarom voor de JOVD ook goed eens even stil te staan bij de failliete boedel van het na-oorlogse rooms-rode compromissenbeleid, welke boedel met man en macht moet worden gesaneerd.

Het is duidelijk, dat dit karwei slechts positief ingestelde, geestelijk volwassen krachten vergt, ook uit het midden van de VVD.

Verheugend mag het dan ook worden genoemd, dat er zowel uit liberale als uit socialistische kring een wil tot toenadering en samenwerking kon worden geconstateerd tijdens een te Amsterdam gehouden discussie-avond, waaraan o.a. de heren Den Uyl en Stempels hun medewerking verleenden.

Het wachten is nog slechts op de definitieve afbraak van het al-wetende, bedilzuchtige marxisme in de PvdA.

F. L. MEIJERS

**Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens**

HBU HBU

**Suriname is groter dan
alleen Paramaribo...**

Laat één van de Nederlandse kantoren der H.B.U. - de bank met haar vele overzeese vestigingen - uw mogelijkheden in dit land met u onderzoeken.

**Ook voor Suriname:
de HBU**

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Over gebondenheid en betutteling

Een antwoord aan dr. Remko de Maar

Het verheugt mij, dat dr Remko E. de Maar naar aanleiding van mijn beschouwing in het decembernummer over „Vrijheid - of vrijheid in gebondenheid” een nadere toelichting in het januarinummer geeft op zijn (door mij aangehaalde) artikel in Vrijheid en Democratie van 8 oktober jl. Voordat ik inga op de door dr. De Maar gemaakte opmerking wil ik duidelijkheidshalve mijn beschouwing kort samenvatten. Na constatering van het feit, dat in de Nederlandse liberale wereld weinig of geen bezinning is op het liberale kernbegrip „vrijheid” heb ik getracht een begin te maken met een gedachtenwisseling hierover, door uit te gaan van de in het beginsel-program van de VVD staande woorden: dat „vrijheid, verantwoordelijkheid en sociale gerechtigheid de fundamentele behoren te zijn van een op christelijke grondslag berustende samenleving als de Nederlandse”.

Zonder de pretentie te hebben, dat historisch gezien dit de enige oorsprong is — zonder twijfel hebben ook andere geestelijke stromingen hun invloed op het liberalisme gehad —, maar omdat „de Partij er diep van overtuigd is, dat de grondslagen der Nederlandse beschaving wortelen in het Christendom”, heb ik de liberale woorden vrijheid en gebondenheid vanuit het christelijk geloof inhoud gegeven.

Daarna heb ik de gebondenheid, die in het artikel van dr. De Maar over de hekel gehaald werd, wederom onder aanhaling van het beginsel-program — „de VVD ziet de uit het gemeenschapsverband voortvloeiende gebondenheid van de individuele mens niet als een beperking zijner vrijheid, doch als een onmisbare voorwaarde om die vrijheid rechtens en feitelijk te verwezenlijken” — getracht een positieve klank te geven.

„Kerkelijke binding”

Wanneer ik nu het antwoord van dr. De Maar lees, zie ik, dat hij meent, dat ik met de woorden „een op christelijke grondslag berustende samenleving” een kerkelijke binding voor de VVD-leden suggereer. Dit is bepaald onjuist, want ik heb uitsluitend een christelijke oorsprong van de begrippen vrijheid en gebondenheid aangegeven en ben het geheel met hem eens, dat een liberaal er uiteraard geheel vrij in is, of hij wel dan niet een kerkelijke binding aanvaardt.

In vorige artikelen in de Driemaster heb ik juist zeer sterk voor deze vrijheid gepleit, opdat een ieder, uit welke levensbeschouwelijke hoek hij ook komt, zich in de liberale kring thuis kan voelen en mij verzet tegen het bij vele zg. liberalen levende idee, dat men als goed katholiek of orthodox-protestant hier niet thuis kan horen, een gedachte, die uiteraard door de confessionele partijen wordt aangewakkerd.

Men proeft deze denkwijze weer bij dr. De Maar: „Zij, die een kerkelijke binding aanvaarden, aanvaarden daarmee een extra gebondenheid in hun leven, waarmede zij uiteraard zeer tevreden zijn (sic F. W.). Maar zo zij die specifieke gebondenheid ook in hun politieke leven willen realiseren, dan horen zij eerder thuis bij één der christelijke partijen”.

Het ontgaat kennelijk vele liberalen, dat een Christen, ook een liberaal Christen deze specifieke gebondenheid in zijn hele leven, en dus ook in zijn politieke leven zal willen realiseren. Waarom je dan naar de christelijke partijen wordt verwezen, is mij een raadsel en, dunkt mij, in tegenspraak met die geroemde vrijheid voor elke liberaal.

Dr. De Maar gaat voorts in op de „gebondenheid”. Het is spijtig, dat hij niet inhaakt op de positieve gebondenheid, die ik getracht heb te

omschrijven, maar zijn betoog ophangt aan het verschil tussen zelfstandigen en in loondienst werkende personen, waarbij het merendeel der laatsten er op uit blijkt te zijn door gereguleerde, dirigisme, perfectionisme en betutteling de zelfstandige het leven onmogelijk te maken en zijn vrijheid de nek om te draaien.

De gebondenheid komt er nu uit te zien als een zwarte draak, die de laatste zelfstandige pilaren der vrijheid, in afspraakjesmentaliteit, wil verslinden. Het is inderdaad een totaal andere aanpak van de begrippen vrijheid en gebondenheid, en niet gemakkelijk met mijn benaderingswijze in harmonie te brengen. Vooral wat het begrip gebondenheid betreft, blijkt een diepe kloof ons te scheiden, waarbij ik me op m'n liberale schouders durf te kloppen, omdat het beginsel-program van de VVD aan mijn zijde van de afgrond staat.

Het kunnen nu wel versterkte of verouderde begrippen zijn, waaraan we geen behoefte meer zouden hebben, maar de liberalen hebben altijd voor hun principiële grondslagen gestreden en deze vrijheid in gebondenheid in hun banier gedragen: de Vrije persoonlijkheid in de gemeenschap. Dit wordt dus verantwoord en verantwoordelijke vrijheid.

Het begrip vrijheid zonder meer krijgt al gauw het uiterlijk van vrijheid voor zichzelf, zonder rekening te houden met de vrijheid van de buurman of collega, zodat de botsingen gaan optreden (vooral de zelfstandigen onderling zijn er sterk in).

De liberalen van vroeger

Deze ongebreidelde vrijheid en de onliberale hantering ervan, heeft, om ook de vrijheid van anderen te waarborgen, tot een groot aantal voorschriften geleid. De liberalen van vroeger (Laissez-faire) hebben door hun onliberale houding de socialisten en de betuttelaars alle wind in de zeilen gegeven, zodat nodig en onnodig gereguleerde ontstond.

Natuurlijk zijn alle liberalen er op uit de onnodige vrijheidsbeperkingen aan de kant te zetten en te voorkomen. Een zo groot mogelijke liberale invloed is zeer wenselijk, zodat de vrije maatschappelijke krachten met het belang van de hele gemeenschap voor ogen hun dynamische gang kunnen gaan.

Ik ben het uiteraard met veel wat dr. De Maar schrijft eens, vooral als hij de betutteling attaqueert, maar acht het onjuist, dat hij het doet voorkomen, alsof een zelfstandige een liberalere levenshouding heeft dan diegene, die een betrekking heeft (waar komt het woord kruidenierspolitiek vandaan?).

Wat te denken bv. van allen, die

hun plaats in het bedrijfsleven vinden. Ik vermoed, dat onze industrie haar plaats niet had kunnen veroveren, als elke jonge bankwerker of ingenieur na het behalen van zijn diploma zelfstandig een bedrijf was gaan oprichten. Dit heeft meer weg van super-individualisme dan van vrijheid, afgezien nog van de onmogelijkheid ervan.

In een onderneming kan men met visie en werkzaamheid zeer veel bereiken en de uitbreiding van vele grote maatschappijen is aan deze eigenschappen van velen te danken. De uitspraak, dat de zelfstandigen de ondernemersdrift bepalen, is dan ook op z'n zachtst gezegd wel wat eigenaardig.

Ik moge er op wijzen, dat het overgrote deel van de beroepsbevolking en eveneens dat der liberalen niet tot de zg. zelfstandigen behoort. De gebondenheid dan ook uitsluitend uit deze hoek te bekijken, lijkt me onjuist.

Ik ben door de reactie van dr. Remko E. de Maar niet overtuigd, dat de liberale beginsel-programwoorden

over de gebondenheid wel kunnen vervallen en propagandistische onjuist zijn. Principeel zijn ze voor 100% liberaal en dienen daarom ook onverkort gehandhaafd te blijven. De liberalen ijveren voor een gemeenschap van vrije individuen, maar in de strijd tegen de overreglementering mag het woord gemeenschap niet onder de tafel raken. Dit mogen sommige liberalen zich wel voor ogen houden, omdat anders de beginselen verloochend worden. Het zou een zeer belangrijke daad zijn, als bv. de Teldersstichting de woorden vrijheid, gebondenheid, verdraagzaamheid e.d. eens op zijn liberale merites zou beschouwen. Het wordt hoog tijd, dat niet de strijd tegen de betutteling ons samenbindt, maar de strijd voor de liberale beginselen.

De liberalen zijn voor vrijheid, maar het moet toch niet zover gaan, dat interpretaties over liberale beginselen lijnrecht tegenover elkaar komen te staan. Een overdenking hiervan lijkt ons een dringende eis.

F. WAGENMAKER

Groot aantal afdelingen actief in ledenwerfactie

Zwolle nog steeds aan de kop

Wederom hebben in de afgelopen maand een groot aantal afdelingsbesturen velerlei activiteiten ontwikkeld om hun ledental op te voeren. De lijst met de tot en met maart bijgewerkte ledenstand van de afdelingen, welke dezer dagen op mijn bureau neerdaalde, hield een grote verrassing in.

De stand volgens de stijgingspercentages ziet er thans als volgt uit:

1. Zwolle	33.3%	9. Zutphen	6.5%
2. Zaandam	20.5%	10. Alkmaar	4.9%
3. Gouda	19.4%	11. Rotterdam	4.3%
4. Oost-Groningen	15.9%	12. Amsterdam	1.8%
5. Ede-Wageningen	14.3%	13. 's-Gravenhage	1.6%
6. Amersfoort	10 %	14. Groningen	1 %
7. Breda	7.1%	15. Assen	0.9%
8. Vlaardingen/Schiedam	7 %		

Een vergelijking met de laatst gepubliceerde ranglijst leert, dat de afdeling Zwolle nog steeds fier aan de kop gaat en dat de afdelingen Zaandam en Oost-Groningen één resp. drie plaatsen zijn gestegen.

Van de afdelingen, die de vorige maal nog niet in de standenlijst voorkwamen, boekte de afdeling Gouda het fraaiste resultaat, door in een ruk op te marcheren naar de derde plaats. Een eervolle vermelding verdient eveneens de afdeling Amersfoort, die ineens op de zesde plaats belandde.

Om te bereiken, dat deze ledenwerfactie een groot succes wordt is de medewerking van alle JOVD-leden noodzakelijk. Steunt daarom Uw afdelingsbestuur waar dat mogelijk is, om de voor Uw afdeling geplande actie een succes te doen worden.

JAN W. VERBEEK

N.V. Teer-, Bitumen- en Verfindustrie

Touwen & Co.

Vierwindendwarstraat 1, AMSTERDAM, tel. 246275-245393

FABRIKANTE VAN PRODUCTEN VOOR:

Houtbescherming	(diverse kleuren)
IJzerbescherming	(op bitumen + teerbasis)
Betonbescherming	(op bitumenbasis)
Vochtige muren	(op siliconebasis)

Voortgezet debat over de inhoud van het Liberale Vrijheidsbegrip

Dr Remko de Maar contra Rindert Straatsma

(Ingezonden)

Het is verheugend te constateren, hoezeer een discussie over vrijheid of vrijheid in gebondenheid in de belangstelling is komen te staan, mede door het feit, dat Uw blad hieraan zoveel plaatsruimte heeft gegeven.

Moge het mij vergund zijn duplicerende terug te komen op het artikel van de heer Straatsma.

Ik handhaaf ten volle mijn stellingen n.l.:

Van overdachte liberaliteit.

Het moge uit oogpunt van praktische politiek somtijds noodzakelijk zijn, dat verschillende gelijkgerichte groeperingen samengaan, maar dat behoeft er niet toe te leiden, dat men zijn eigen standpunt geheel opgeeft. Het samengaan van liberaal voelende groeperingen na de oorlog tot één partij, de VVD, was en blijft een goede gedachte. Geen der componenten kan echter de eer voor zich op-eisen de juiste drager te zijn van deze nieuwe liberale stroming.

Dat wil evenmin zeggen, dat een zekere tegenstelling (waaraan ik overigens geen behoefte heb) liberaal-V.D.B. niet is blijven bestaan, hoewel zeer vele van de nieuwe leden en aanhangers van de VVD zich nauwelijks nog een juiste voorstelling kunnen maken van de vooroorlogse tegenstellingen in deze politieke situatie.

Het liberalisme is niet statisch, maar dynamisch. Het kan en moet zich aanpassen aan een zich veranderend tijdsbeeld. Zo niet dan raakt zij verstart.

In dit liberalisme blijven echter enkele punten van principiële aard en dat zijn o.m. ons vrijheids-ideaal en de daarmee nauw samenhangende persoonlijke verantwoordelijkheid.

Degenen onder ons, die voor de oorlog het liberalisme steunden en zich niet in de war hebben laten brengen door oorlogsgebruik en na-oorlogse te idealistisch aandoende stromingen, zijn van onverdachte liberaliteit. Daarmede wordt niet aangeduid uit welke liberaalvoelende groepering men afkomstig is.

Overigens behoeft men zich nooit voor zijn liberale overtuiging te schamen en evenmin voor zijn sympathie voor de Liberale Staatspartij van voor 1940, in die tijd.

De vrijheid is ondeelbaar en onbegrensd

Dit geldt zowel voor een groep als voor ieder individu afzonderlijk. Een liberale partij dient er steeds aan te denken, dat er nooit een einde komt aan het streven naar grotere vrijheid. Zij moet evenmin bij voorbaat op de vrijheid willen beknipten of daaraan een andere inhoud geven dan het begrip aanduidt.

Overigens is door mij voldoende gesteld, dat de Overheid, en alleen deze, de plicht heeft in de maatschappij het evenwicht tussen de krachten te bewaren. Daarvoor gaan wij regelmatig naar de stembus.

De laatste stembusuitslag gaf ons veel winst. Onder degenen, die op ons stemden, moeten er velen geweest zijn, die dit deden omdat zij veel meer vrijheid wensten. Het kabinet gaat die richting uit. Voor sommigen echter te langzaam. Er valt aan gebondenheid nog veel op te ruimen alvorens men zich pas weer eens echt vrij kan voelen. Het strijden daarvoor is een goede strijd.

Het koppelen van het begrip gebondenheid aan het begrip vrijheid, verraad angst voor de vrijheid, ook al zou deze angst zich alleen maar uiten in het zoeken naar geborgen-

heid. Bij het zoeken naar deze geborgenheid omhelst menig een andere organisatievorm dan de Overheid. Sluit hij zich aan, dan ontvangt hij deze geborgenheid in ruil voor een inperking van zijn persoonlijke vrijheid.

Nu zullen er niet veel meer zijn in ons sterk georganiseerd land, die nog geheel „vrij” staan, maar dat wil daarom nog niet zeggen, dat deze extra gebondenheid gestimuleerd moet worden. Integendeel, het moet worden afgeremd voorzover het maatschappelijke organisaties betreft.

Zijn het kerkelijke organisaties, dan beslisse een ieder dit voor zichzelf. Niemand kan in dit land gedwongen worden lid te worden van een kerkelijke organisatie, maar men wordt, althans kan gedwongen worden lid te worden van een maatschappelijke organisatie.

Ons kernpunt blijft steeds ons grotere vrijheidsideaal, wat indien dat nodig blijkt geremd kan worden door de persoonlijke verantwoordelijkheid. Dit laatste is zeker idealistisch, maar niet meer idealistisch dan soortgelijke gedachten van andere groeperingen.

Door de vrijheid onderscheiden wij ons van andere politieke partijen. Deze kennen inderdaad een grotere gebondenheid.

Tenslotte dit

Het is bepaald geen schande, wanneer dit nodig is zich op een ondernemers standpunt te stellen. Ook zij dragen bij aan de welvaart van dit volk. Zij kunnen zich in een volkspartij zeer goed thuis voelen en vinden het helemaal niet onjuist, dat in 's lands belang ook hun denkbeelden verkondigd worden anders dan middels jaarverslagen.

Het is mij overigens nooit goed duidelijk geworden, wat men meent te moeten bedoelen met het begrip volk, anders dan gans het volk, dus wij allen. Het wordt trouwens door vele politieke partijen gebruikt en het schijnt dus kiezers te trekken. Maar dat houdt niet in, dat een politieke partij zich zover moet aanpassen, dat zij voor het gehele volk aanvaardbaar is.

Net zomin als ik behoefte gevoel aan een socialistische doorbraakpartij, zo gevoel ik dat voor een liberale doorbraakpartij.

Integendeel, dat deel van het volk, dat liberaal voelt, betuigt, wanneer zij haar stem geeft aan een liberale partij, instemming met een aantal principiële liberale stellingen. Een daarvan is meer vrijheid.

Deze vrijheid wordt in ons land al lang niet meer bedreigd door de liberaal voelende, denkende en handelende mens of groep. Zo zij dat ooit gedaan heeft!

Wel wordt zij bedreigd door onredelijke overheidsbemoeiing, overdreven gezulde instellingen en organisaties met gedwongen lidmaatschap. Voor deze geldt gebondenheid, dus inperking van de vrijheid, als vooropgezet doel. Zij trachten voor hun groep grotere sociale en/of economische voordelen te bereiken met voorbijzien van de belangen

van andere groeperingen. Het individu, dat zich als eenling hiertegen verzet wordt bedreigd met de ergste vorm van onvrijheid, n.l. de economische uitsluiting.

Strijdbaar zijn, dat wil ondermeer zeggen, durven staan voor zijn overtuiging. Dit is positief.

Het hoofd in de schoot leggen, dat wil ondermeer zeggen, het altijd zoeken en aanvaarden van een compromis is negatief.

Beiden gezien vanuit het oogpunt van principiële politiek.

De strijd bare weet, dat hij in de strijd ten onder kan gaan.

De compromis-zoeker zal het altijd wel overleven.

Het is diep betreurenswaardig te moeten constateren, dat er jonge mensen zijn die de goede strijd om meer en grotere vrijheden in deze tijd negatief durven noemen.

Dr REMKO E. DE MAAR

Een nieuwe afdeling in Stadskanaal

Ook in Stadskanaal is men gekomen tot de oprichting van een J.O.V.D. afdeling. De eerste stoot in deze richting werd gegeven door de V.V.D. afdelingen ter plaatse, die op 4 maart j.l. een propaganda-feest-avond organiseerden, waarbij zowel ouderen als jongeren van harte welkom waren. Op die avond werd nagegaan of in Stadskanaal de mogelijkheid bestond een dergelijke afdeling op te richten. De heer R. R. Smit, voorzitter van het Noordelijk district van de J.O.V.D., hield ondermeer een toespraak, waarin hij voor de aanwezigen in het kort de werkzaamheden van de J.O.V.D. uiteenzette.

Daar op deze avond bleek dat er voldoende belangstelling voor de J.O.V.D. bestond, besloot men op 22 maart een oprichtingsvergadering te houden.

De voorzitter van het oprichtingscomité, de heer W. Goes, opende de vergadering. Hij heette de heer W. Sikken, spreker van deze avond, de heer R. R. Smit, alsmede de afgevaardigden van de V.V.D.-afdelingen ter plaatse welkom.

Daarna sprak de heer W. Sikken over het rassenvraagstuk hetgeen hij op amuzante doch treffende wijze deed.

Na de pauze sprak de heer R. R. Smit nog over het doel en streven van de J.O.V.D., waarbij hij zich vooral richtte tot diegenen, die niet op zaterdag 4 maart aanwezig waren geweest.

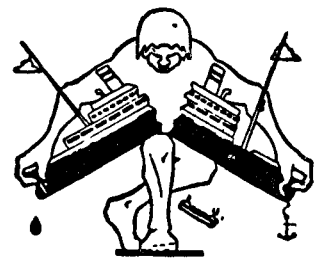
Daarna volgde de bestuursverkiezing, die het volgende resultaat opleverde: W. Goes, voorzitter, A. Oosterwijk, penningmeesteresse, P. Braam, secretaris, H. Kuipers, lid en H. H. Schuringa, lid.

Dit bestuur zal de belangen behartigen gedurende het lopend jaar en is als zodanig een voorlopig bestuur.

In zijn slotwoord wenste de heer R. R. Smit de nieuwe afdeling, die voortaan afdeling „Stadskanaal en Omstreken” zal heten, veel succes en beloofde haar zo nodig met raad en daad bij te staan.

Frank Rijdsdijk's Industriële Ondernemingen n.v.

Hendrik-Ido-Ambacht
Tel. H.-I.-Ambacht 245
Rotterdam 117615

SCHEEPSSLOPERIJ

HANDEL in:

- Oud IJzer
- Nieuw IJzer,
- Bruikbaar IJzer, enz.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van redactie:

Bote de Boer Lzn, E. Nypels, ir. F. Wagenmaker.
F. A. Hoogendijk (secretaris)

Redactie-adres:

Paulinastraat 88, Den Haag
Adres — Administratie:
Gooiergracht 163, Laren (N.H.)
Telefoon 02953-3563.

Abonnementsprijs minimum f 3,— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentie-gelden uitsluitend aan G. Stempher Laren (N.H.), Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434-438, Amsterdam.

STALEN
MEUBELEN

GISPEN

CULEMBORG

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

LIBERTAS

tweemaandelijks
orgaan van de

**NEDERLANDSE
LIBERALE
STUDENTEN**

Vraagt
proefnummer!

Adm. Rooseveltlaan 175
Amsterdam-Z.

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

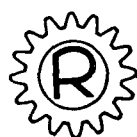
TELEFOON NA 6 UUR 74863

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

TANDWIEL- EN GIETWERK-SPECIALISTEN

Fabricagerechten voor de BENELUX-gebieden
van STOECKICHT planetaire-overbrengingen

METAALBEDRIJF

RADEMAKERS N.V.

ROTTERDAM

KLAZIENAVEEN

FRIESCH-GRONINGSCH HYPOTHEEKBANK N.V.

EN AANGESLOTEN BANKEN

Amsterdam - Arnhem - 's-Gravenhage - Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve
voor Houtverniers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge
druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houtbereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 0 1854-280

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN

TELEFOON 39416-33267-50699-32280

- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LICHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES
HUDSONSTRAAT 37-39 - ROTTERDAM - W.

TRIPLEX & BOARDHANDEL

D. BRAND

„Picus”-Betontriplex - Meubelplaten - Deuren

Spangesekeade 115 - ROTTERDAM

Tel. 010 30231-51995

Scheeps-
reparatie-
bedrijf

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

JOH. BOELE TZN's

ZAND-, GRIND-, HANDELS- EN TRANSPORTBEDRIJF

Corn. Muschstraat 2 - Rotterdam 4

Voor levering van ophoogzand

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

TELEVISIE - RADIO

WILLEM DE JONG

voorheen PASSAGE

Specialisten sinds 1906
GRAMO
TAPE-RECORDERS

Korte Hoogstraat 16
ROTTERDAM
Telefoon 117640 (3 lijnen)
Tussen Gerzon en V. & D.

GEBR. BODEGRAVEN

NIEUWKOOP

★ Fabriek van Metaalwaren

★ IJzerhandel

Telef. 01725 nr. 104 en 289

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
van N.V. LANDBOUWBUREAU M. WIERSUM te Groningen

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. Betonfabriek **DE METEOR**

DE STEEG
Tel. Velp K 8302-3344

Fabriek van kwaliteits betonartikelen

Voor prima vlees en fijne vleeswaren

Fa. GEBR. DINGERINK

Vleeswaren- en Conservenfabriek
MEPPEL - Telefoon 2514

Captain A. de Jonge

Gecontroleerde Particuliere
Dag- en Nacht-Bewakingsdienst

Bewaking van Schepen,
Kaden, Loodsen, Wagons
en opgeslagen goederen
Vakkundig en Technisch
personeel voor verhalen
van schepen, openen en
schoonmaken van ruimen,
binnen- en buitenboord
verven, ketel en tank
reinigen, aflos donkey-
man, matrozen, koks, enz.

8 b van Vollenhovenstraat,
Rotterdam

Tel. dag en nacht 123578, 126173
en 116539

Werf

„DE HOOP”

Schiekade 36, Schiedam
Tel. 0 10-46180

*Reparatiehelling
voor schepen
tot 55 meter*

C. van der GIESSEN EN ZONEN'S
SCHEEPSWERVEN N.V.
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

*Serien in
elk serin!*

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDEN

DE ROTTERDAMSCH DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING en ONDERWIJS

ontvangen de patienten van

Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)

Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT,
WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN
SANATORIUM”, op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het
Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten
Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.

*Steunt het werk dezer stichting, die financiële
hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!*

Postgiro-rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.

Machinefabriek

en

Staalgieterij

RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN „PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774